

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus HUMANIS. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Monialis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

ram graui perturbatione & damno subditoru lex illa introducat. Lex enim vt iusta fit, debet esse vtilis bono publico, & consentanea populi moribus: Can. *Lex erit*, dist. 4. vnde si est damnosa bono publico, vel perturbatiua tranquillitatis publicae, est iniqua; vt omnes Theol. & Canonistae tradunt.

Dico Secundò, Iudices seu Officiales Principis non possunt in particulari aduersus aliquem inquirere, nisi praecedente infamia, vel saltem prauijs alicuius indicij. Ita docent omnes Theologi & Canonistae; & expressè definitum est Capitulo Inquisitionis. §. *Tertia*, de Accusat. & Cap. *Qualiter*, a. eodem titulo. Quae doctrina maximè locu habet quando proceditur nò ad mali impendentis amolitionem, v.g. ad proditionem, vel incendia, vel homicidia auertenda: sed ad punitione delicti, seu ad poenam siue corporalem siue pecuniariam infligendâ. Tunc enim omnium Doctoru sententiâ Iudex nò potest ex seipso incipere inquisitionem, sed semper debet aliquid praecedere quod inquisitioni viam aperiat, & Iudicem quodamodò cogat vt ex officio procedat, v.g. notitia publica, infamia, querela partis, vel quid simile: alioqui totus processus est iure nullus, & ipse tenetur ad restitutionem damni secuti: quia contra Iuris ordinem procedendo, fuit alteri causa damni. Docet hoc optimè doctissimus Iureconsultus Iulius Clarus Praesces olim Concilij Regij Mediolani lib. 5. c. 5. Praet. criminal. ita scribens: *Scias, quod in quocumque casu, in quo Iudex, siue de iure communi, siue de iure statutario, siue ex consuetudine potest procedere ex officio, & sic per viam inquisitionis, nunquam debet, neque potest à seipso procedere ad inquirendum, siue ad assumendas informationes vel indicia specialiter contra aliquem, nisi aliquid praecedat, quod aperiat viam inquisitioni; videlicet diffamatio, vel querela partis, vel denuntiatio, vel huiusmodi. Aliter processus esset ipso iure nullus, etiamsi delictu fuisset de iure plene probatum. Et memini ego quod fuit grauius reprehensus Praetor Vallis Sicae, qui processerat contra quendam de incestu, quod propriam filiam carnaliter cognouisset, nulla praecedente querela vel denuntiatione; & ambo fuerint absoluti, 9. Nou. 1560. Haec ille, & alia multa in eadem sententiam. Ex quibus patet iniustum esse tale iudicium: ac proinde Iudicem teneri ad restitutionem.*

MONIALIS. CASVS I.

In quodam monasterio feminarum iussu Superiorum inducenda est clausura. Consentiant omnes Moniales ad chorum deputate. Refragatur dua Conuersa, volentes habere libertate exeundi. Primò, quia valde senes, nec illaru castitati periculum. Secundò, quia coactè videntur professae. Tertio, quia cū profiterentur, non erat clausura, nec ad eâ se obstringerunt. **QVAERITVR, An saltem per hoc illis indulgeri?**

Respondeo negatiuè. Ratio est, quia *Epistola* locum non habet, quando constat legislatorum etiam illu casum velle sua lege comprehendere; & legem, vt sonat, feruari. Atqui Cone. Trident. & Pius V. ita propomunt suam legem, vt manifestum sit, eos velle, etiam hoc casu, legem suam feruari: ac proinde manifestum est illas non posse per *Epistola* à lege comuni eximi. Imò vt hoc mo-

do possit quis excusari, moraliter certu esse debet mentem legislatoris esse, vt ille casus non comprehendatur. At hic tantum abest vt hoc moraliter certum sit, vt potius contrarium sit certu. Expendantur verba Concilij Trid. sess. 25. c. 5. de Regul. vbi vniuersis Episcopis grauissimis verbis praecipitur, vt in omnibus monasterijs Monialiu introducat clausuram &c. deinde addit: *Nemini sanctorum licet post professione exire monasterio, etiam ad breue tempus, quocumque praetextu &c.* Et Pius V. in Constitut. quae incipit *Circa Pastoralis*, renouat decretum Concilij, & declarat etiam Conuersas ad clausuram teneri, etiamsi alijs ex instituto vel regula non tenerentur, & quamuis in monasterio nunquâ clausura seruata fuisset &c. Et in Constit. quae incipit *Decoris*, seuerè prohibet exitum Monialium, etiam Conuersaru è monasterio, exceptis certis casibus ibidem expressis. Ex quibus ritè ponderatis, manifestum est mentem ipsius & Concilij fuisse, etiam tales Conuersas comprehendere.

Nec obstant rationes pro illis allatae. Ad Primâ: Quia etsi in ipsis non videatur periculum incontinentiae ob aetatem, & ita videatur in ipsis cessare ratio legis; tamen pertinet ad decetum Religionis, vt non egrediantur, nec versentur cū secularibus: & ita nò cessat tota ratio legis, sed solum ex parte. Deinde, vt lex in particulari nò obliget aliquem, non satis est quod in ipso cesset ratio legis; sed requiritur vt vel cesset in communi: vel huic in particulari, si seruet legem, obuenturum sit aliquid contra intentionem legislatoris; vt communiter docent Doctores: quod hic non accidit.

Ad Secundam: Etsi prior harum Conuersarum videatur coactè professae, tamen sponte manendo tanto tempore, censetur liberè confensisse & ratificasse suam professionem. Nec obstat quod metu ignominiae apud seculares non fuerit ausu egredi: hoc enim non facit inualidam ratificationem. Deinde, si volebat esse libera, debebat reclamare intra quinquennium à professione: quod cum non fecerit, non est audienda, vt statuit Concil. Trid. sess. 25. c. 19. sed praesumenda est verè esse religiosa. Idem & potior ratione dicendum de altera; quia vexatio amittit non facit inualidam professionem, quando nò eo fine fuit illata, vt ipsa sic cogeretur ingredi Religionem. Innumeri sunt qui ingrediuntur Religionem, vt molestias suoru parentum vel amicoru euadant; quoru tamen professio valida est.

Ad Tertiam: Concilium & Pontifices id non curant, vt patet ex Constitutione Pij V. iam citata. Ecclesia enim iudicauit vniuersim id statuendum tanquam necessarium ad seruandum votum castitatis, & decorum illius status in feminis.

Itaque fortiter & suauiter puto illas inducendas vt patiantur se cum alijs includi. Primò, Quia haec est voluntas Ecclesiae, quam constat regi à Spiritu sancto; ac proinde est voluntas Spiritus sancti: vnde resistere huic ordinationi, est resistere Spiritui S. Qui autem Spiritus S. resistit, hic sibi damnationem accersit: hic non est Filius Dei, quia Spiritum Dei nò habet: ac proinde non erit haeres regni. Secundò, Quia cum sint seniores & breui moriturae, & Deo redditurae rationem totius vitae, debent alijs dare exemplū humilitatis & obedientiae: multo minus sorores suas scandalizare sua duritie & obstinatione, sicut facient, si pergant refragari. Tertio, Si habent verum spiritū Religionis, debent abhorere à conuersatione secularium, & sponte optare clausuram.

T iij Nolendo

3 Quid requiratur ut Iudex possit in particulari in aliquem inquirere.

Iulius Clarus.

Iulius Clarus.

Alioquin processus est ipso iure nullus.

Clausura.

4 Quando Epistola locum non habent.

Soluantur Rationes.

Quando non censenda sit ratio legis cessare.

Metu ignominiae & vexatio non inualidat coactionem.

7 Licet clausuras non voverint, reuertuntur ad clausuram.

8 Rationes quibus auctori possent ad suscipiendam clausuram.

Nolendo illam admittere ostendunt se non habere spiritum Religionis, sed sæcularem: ac proinde metuendum ne etiam non accipiant Religionis præmium. Denique ut cogitent breui reddendam Deo rationem, & conentur saltem in fine vitæ se excitare ad ea quæ sunt perfectionis. Hæ & similes rationes illis proponi poterunt, quibus inducantur ad consentiendum clausuræ. Quod si permaneant obstinatæ, poterit etiam aliqua vis adhiberi. Ea planè est mens Concilij & Summorum Pontificum.

Fuga è monasterio ut castitati cõfulatur.

CASVS II.

Caia monialis non potest se expedire à turpi consuetudine sui Confessarij.

QVÆRITVR, *An possit in habitu seculari surgere ad aliam Prouinciam, ut ibi in alio Ordine de nouo recipiatur?*

9 **R**espondeo, Positis illis circumstantijs, quas R. V. commemorat, ut monialis illa non possit manendo in illo loco se expedire à turpi consuetudine sui Confessarij, non putarem prohibendam ei fugam, etiam in habitu seculari, ad aliam Prouinciam, ut ibi de nouo recipiatur, etiam si sit alterius Ordinis. Cessant enim omnia vincula humana, & proprio arbitrio inducuntur, quando ex illorum obseruatione sequeretur pernicietas animæ, & iactura salutis: nec aliud remedium moraliter est possibile.

Admissio deflorata.

CASVS III.

Puella quadam clanculum deflorata petit admitti in monasterium.

QVÆRITVR Primò, *Virum Monialis huius conscia possit ei dare suum suffragium?*

QVÆRITVR Secundò, *An, hoc vitio celato, sit valitura professio, si, illo cognito, non fuisset admittenda?*

10 **A**d Primam: Respondeo, Non videtur ista Monialis teneri in conscientia negare suum suffragium, cum illud puella recipiendæ vitium occultum sit, nec videatur notabile incommodum inde prouenturum monasterio, & metuendum sit ne illa puella incurrat aliquam infamiam.

Vtrum autem expediat alia ratione impedire eius ingressum, iudicandum ex circumstantijs. Si putaretur expedire, posset illa Monialis dare operam, ut illi puellæ priuatim loquatur, quo obtento, poterit illam monere ne pergat virgere ingressum, & indicare quid de illa cognouerit. Posset etiam sub secreto insinuari Abbatissæ, si opus videbitur. Si tamen puella præclaras habeat dotes, quibus illa labes compensetur, melius fortè esset omnia dissimulare, & ipsi suffragium dare.

11 Carentia virginitas non irritat professionem.

Ad Secundam: Respondeo, Certum est professionem valere quando impedimentum non est essentialiale; etiam si Superior & Conuentus ita affectus sit habitu vel actu, ut si sciret tale impedimentum (ut est in præsentis casu defectus virginitatis) nullo modo personam veller admittere: Idem cernitur in contractu matrimonij. Ille enim affectus non influit in actum, nec facit actum admissionis conditionalè, sed merè per accidens, & concomitanter se habet. In contractibus tamen

qui partium consensu solubiles sunt (quales sunt illi qui à R. V. adferuntur) licitum est ei qui sic deceptus est, soluere contractum, etiam si solum circa qualitatem rei, quam ipse magni faciebat, deceptus sit: ipse tamen contractus per se non est omnino irritus. Illud tamen locum non habet quando contractus consensu partium solui nõ potest: sicut fit in matrimonio & professione.

Nec obstat quòd ob impedimentum non essentialiale suppressum in examine, aliquando Religiosus possit expelli, (ut si laboret morbo incurabili, præsertim infectiuo aliorum:) quia non idcirco professio vel fuit irrita, vel potest irrita reddi, quia talis manet Religiosus. Carentia tamen virginitatis non est talis defectus, ut persona alioquin idonea, ob illum expelli debeat.

CASVS IV.

An Monialis professa Ordinis S. Benedicti possit per Ordinarij dispensationem transire ad Ordinem Monialium S. Augustini?

Transitus ad aliud Ordinem.

12 **R**espondeo, Si monasterium est subiectum Ordinario, & subest iusta causa, posse, Ita expressè Innocentius, Panormitanus & Glossa in Cap. *Non est dubium.* de Regularibus, Siluester V. Religio 4. q. 2. Nauar. Comment. 4. de Regular. n. 11. Sà V. Religio n. 39. Angelus, V. Religiosus, n. 35.

Ut tamen pacificè fiat, debet accedere consensus Conuentus, ut plerique ex prædictis auctoribus notarunt.

CASVS V.

Catharina Monialis, occupato ab hæreticis suo monasterio, nupsit: & alimenta ab ijs taxata accipit.

Alimenta profugæ & nuptæ, ex bonis monasterij.

QVÆRITVR, *An ea alimenta possit accipere: & ipsa pergere cohabitare viro, a quo, ob eius morbum, toro separata est?*

13 **R**espondeo, Non est magna difficultas in accipienda pensione ab istis hæreticis: quia cum sit verè Religiosa professa, ius habet vt alatur ex bonis monasterij. Itaque alimenta ab hæreticis taxata potest accipere. Etsi enim grauiter peccarit ineundo matrimonium, tamen non idcirco desinit esse professa, nec facta est incapax alimentorum ex monasterij bonis præbendorum. Accedit quòd alioquin illa pensio deuolueretur ad hæreticos.

Verum difficile est videre quo modo possit absolui quædam manet cum marito, cui sacrilegè copulata. Etsi enim non sit periculum incontinentiæ, vt refertur in factò, propter ætatem & hærnam mariti, & toro sit separata ab illo; tamen manet ei coniuncta habitazione publicâ, tanquam vxor viro legitimo; & tamen publicè constat ipsam esse monialem: vnde putatur persistere in sacrilegis nuptijs: ac proinde publicè præbet scandalum: quia viuunt cum illo homine hæretico tanquam cum marito. Denique in omnibus rebus domesticis agit cum illo, ut vxor cum marito. Quòd si huic scandalo occurrerit, non putarem ei denegandam absolutionem. Verum non video quid id fieri queat.

14 Virum ab soluendo.

MVTVVM